

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A tiszaparti vasút veszélyben!

Lapunk mult számának hirro-
 vatában minden kommentár
 nélkül közöltük a Szegedi
 Naplónak azon hírét, hogy
 a tiszaparti vasút, Szabadka
 helyett Szegedre fog vezet-
 tetni. Mint meggyőződünk,
 ezen hírek csakugyan van
 valószínű alapja. Sőt ha
 pusztán szegedi közkivána-
 lomnál egyébként nem bizo-
 nyulna is ezen ötlet, tekintve Szeged népszerű
 helyzetét és megyénknek kockára tett érdekeit,
 mulhatlanul szükséges még a közgyűlés előtt
 megbeszélni ezt a vitális kérdést.

Hogy a tiszaparti vasút egyenesen Sze-
 gedre vezetetté nem fog, azt számos észleges
 adat megnyugtatóan igéri. Nevezetesen megfog-
 hatatlan volna, hogy minden parancsoló szük-
 ség nélkül az osztrák államvaspályá-
 társaság szekerét toljuk akkor, midőn minden
 országos és helyi érdek egyaránt a magyar
 állami vasútba való befutást javálja.

Köztudomású tény, hogy Szeged se nem
 emporium a tiszapart terményeire, se hivatalos
 dologban nincs ott bácskai embernek semmi
 keresni valója.

Ellenben Szabadkán van az érdekelt köz-
 ségek nagy részének törvényszéke, katonai,
 pénzügyi stb. központja. Már magában azon
 körülmény, hogy Szabadkán át az ország szí-
 vével, anyagi és szellemi életünk gyújtópontja.
 Budapesttel a legrövidebb direkt összeköttetésbe
 jutunk, elegendő döntő érv a palicsi vagy sza-
 badkai irány mellett.

Azt is tudja mindenki, hogy ma holnap
 Bajánál át kell vinni a vasutat a Dunán s di-
 rekt összeköttetést létesíteni Svájc felé. Tekintve
 a fenálló gazdasági válságot, ezen áthidalás
 szükségére annál égetőbb, minél kívánatosabb,
 hogy a svájci piacokat a mi gabonánk minél
 előbb, a tengeren túli verseny előtt, lefoglalja.

Ha ez áll és mert ez bizonyos, akkor a
 dús határu tiszaparti községek annál inkább
 kell, hogy a budapest-zimonyi vasútba befutó
 szárnyvonalért lelkesüljenek, mert roppant ter-
 melésüknek jó és biztos piacot legolcsóbban és
 leghozzáférhetőbben csak ezúton biztosítanak.

Ki is hallotta a világon, hogy mikor min-
 den érdekünk a fővárost és keletet egye-
 nesen összekötő vonalhoz húz, akkor bármiféle
 mellékterületek kedvéért, alárendelt vasútirány
 hoz csatlakozunk?

A tiszapartnak Szeged felé ott van termé-
 szetes forgalmi útja a Tisza; tehát ha bármiféle
 okból kívánatos volna is arra felé gravitálni,
 arra már megvan a legolcsóbb és legkényel-
 mesebb összeköttetés.

Aztán mit nyer Szeged, ha oda kötik az
 óbecsei vasút felső végét? Alig valamit, vagy
 semmit. A személyforgalmat oda terelni nem
 lehet, mert nincs Szegednek semmi jogcíme rá,
 nincs ott semmi hivatalos központ, ami a bácska-
 kai embert oda vonzza; és hogy mennyire nem
 kívánatos, hogy legyen, azt már egyszer két
 év előtt, mikor szó volt róla, a megyei gyűlés-
 teremben kellőleg megokolva egyhangúlag ki-
 jelentette Bács-Bodrogh megye képvisellete.

Szeged akkor is csak átmeneti állomása
 lesz a tiszapart szállítmányainak s legfőlegb né-
 hány vasúti konduktori kvártállal több fog
 benne elhelyeztetni; ezért pedig százezer ember
 világos érdekét örök időkre eljárszani: semmi-
 vel sem menthető könnyelmű eljárás lenne.

Bács-Bodrogh megye közönsége, úgy is,
 mint a közgyűlésileg már elfogadott óbecse-
 palicsi irány főrésztvevényese; de leginkább úgy
 is, mint a megyei közérdeknek hivatott öre és
 szószólója, roppant súlyos felelősséggel járó kö-
 telmet mulaszt, ha mostani közgyűlésén a szál-
 lingó kellemetlen hírekkel szemben végkép le-
 nem számol.

A »Szegedi Napló« biztos forrásból vett
 értesülése elég ok kell hogy legyen arra, mi-
 szerint a megye közönsége hivatalos, erkölcsi
 és szellemi befolyásának egész súlyával tiltakoz-
 zók és megye érdekeinek olyatén esetleg
 fent célbavett megnyirbálása ellen. Ne várjuk,
 hogy oly kényszerhelyzet teremtsék a mi mu-
 lasztásunk folytán, mely a helytelenül irányított
 vasutak számát szaporítsa: a jogosult érdek-
 köröket mélyen, legvitálisabb érdekeikben sértsé
 és előszava legyen e megye integritása előbb-
 utóbb beállható megnyirbálásának.

A megyei alispán ur, ki ezen tiszaparti
 vasutat eddig oly eréllyel és tapintattal segí-
 tette a megvalósulás stádiuma felé, lehetetlen,
 hogy zászlaja alatt ne találja az egész megyei
 közönséget akkor, midőn helyes, jogos és egye-
 dül célirányos vasútirányt védelmez. Valamint
 azt is lehetetlennek kell tartanunk, hogy a ma-
 gas kormány ezen legadóképesebb (Tizenkét
 millió nyolcszázharmincöt ezer háromszázöt for-
 rint a termőföld után kivett jövedelem) megye
 és vidék világosan prononcirozott anyagi
 boldogulását, bármiféle néven nevezendő csinált in-
 dokból érvényesülni ne engedje. Itt a kritikus óra,
 álljunk résen; mert: Késő bánat: eb gondolat!

A praktikus gyermeknevelés.

Három gyarlóság van a földön; a nemi gyarló-
 ság; ez a nő; a korbeli gyarlóság; ez a gyermek; a
 a birtokgyarlóság; ez a szegény. E három gyengeség
 teszi az egyház erejét, ezekkel egyesült oltalmába ve-
 vén őket s oltalmuk alá helyezték magat. Ezen szö-
 vetkezés változtatta meg a világot, mert mindaddig
 a gyenge feláldoztatott az erősnek, a szegény a gaz-
 dagnak, a nő a férfinak, a gyermek mindnyájának.
 Az egyház védte e gyarlóságokat, egyensúlyba hozta
 a társadalmi tényezőket. Mi a gyermekekről akarunk
 szólni. Az egész ókorban a gyermek olyatén tulaj-
 dona volt a családnak, mint a házi állatok. Erről ta-
 nusodik a történet a pheniciaktól kezdve, hol Moloch
 máglyáin gyermekek égtek, egész a görög-római pol-
 gárosult családokig, a mely tipikus két társadalom-
 ban bölcseségek és törvényhozók fényre világolt. Rómá-
 ban az atya gyermeke életével is rendelkezett. Isme-
 retes a mondat: tollere, suscipere liberos; ez nyíltan
 beszél ama iszonyúságról, hová juthat az ember, ha
 őt csupán politikai és öns érdek vezérli s hová ju-
 tunk mi ha elhagyjuk az evangéliumot.

Aldás vagy átok, Mindakettőnek előmozdítója a
 nevelés, különösen a nőnevelés; mert csak ezáltal
 mozdítatik elő az áldás. A nő, a családanya, a há-
 ziaszony. Három szóban egy fogalom.

„Aldott vagy az asszonyok között.”
 A nő rendeltetése a családi boldogságnak meg-
 alapítása. Ennél szebb hivatása nem lehet a nőnek,
 örangyalaként állani férje és gyermekei oldalánál.

Lám, mily szép hivatása van egy nőnek! De
 hogy ezt elérni lehessen, főkötelessége a szülőnek, kü-
 lönösen az anyának arról gondoskodni, hogy hivatá-
 sához képest megfelelő nevelésben részesüljön, minek
 otthon már meg kell kezdődnie, mert a későbbi nevelés
 és oktatás alapkövét az képezi. És valamint az épület
 akkor biztos, ha az alapja szilárd; ép úgy a
 későbbi vagy is az iskolai nevelés is csak akkor hoz-
 hatja meg a maga gyümölcsét, ha otthoni nevelése
 biztos, szilárd. Oh anyák, őrizzék, óvjátok hiven a
 gyermek hitét, az anyatejéért beszivott lelki öröksé-
 get, mely nélkül semmi nyelv, semmi nevelés nem
 létezik és a gyermek hasonló volna a fészekből későn
 kivett madárhoz, melynek éhen kell veszni, mert eső-
 rért a táp adó kéz előtt nem nyitja fel. És vajjon mi-
 kor lehetne szebben és jobban e legszentebb tulajdon-
 ságot meggyökereztetni, mint éppen az ártatlanság
 legszebb idejében, midőn az ember legkevésbé felejt,
 midőn emlékező ereje oly eleven s minden jóra oly
 fogékony.

De nézzük végig hány szülő van ki csakugyan
 gondoskodni a gyermekének kellő — értem vallásos
 neveléséről? Alig érte el a 12-13. évet, már nyil-
 vános mulatságokban részt vesz, jaj, mert a mama
 akarja. — Mondhatja a tanító: ezt tenni nem szabad,
 felelet a mama akarja, juss megyek, a tanító nem
 parancsol. Bizony, bizony, nem ártana, ha a minisz-
 ternek oda is kiterjedne a figyelme, miután növendé-
 keink jó nevelésétől függ a haza jövője — hogy a
 kedves mamák számára is állítana iskolákat, a hol
 kötelezettenének a tanításra, miként kelljen leányaik-
 ból jó nőket nevelni.

A fiatal leány, ki félig gyermek léte re lép be a
 társalgó termekbe s csak táncról, szép ruhákról, imá-
 dokról álmodik, elveszti a tanulást, a valódi magasabb
 szellemi képzés iránti hajlamát; csak élvezni óhajt,
 zajos mulatságokat keres, s néhány élvezendő elég
 arra, hogy a legjobb nevelési alapok hasztalanul du-

gába dőljenek. Hiába aztán minden fáradozás, minden
 törekvés a tanítónő részéről.

Sokan mindegynek tartják, ha a leányt 15 vagy
 18 éves korában viszik először nyilvános táncviga-
 lombba. De ezek igen tévednek, mert a női jellem
 éppen ezen életszakban fejlődik rohamos gyorsasággal
 és természetes hajlamát az ábrándosságra egyedül
 csak szakadatlan komoly foglalkozás által lehet el-
 fojtani.

Valóban, ha megfigyeljük számos anya s egy-
 nehány intézet mai nevelését, tapasztaljuk, hogy többé
 nem anyákat, nem gazdasszonyokat nevelnek, hanem
 valóságos divat-bábokat. Sok szülő munkásság helyett,
 hiúságra oktatja gyermekét s milyen nehezen esik
 egyes anyák részéről hallani azon szép tanítást, midőn
 megtiltják saját leányaiknak az egyesek irányában
 adózó tiszteletet. Egy kis neveléstani helyett rege-
 tants, gazdasszonykodás helyett piperét s cimomázást, tol-
 dozás, foltozás helyett arany és selyem himzést. (Tol-
 dólóg megjegyzendő amaz igen hibás nevelés a leány-
 intézetekben, hol a paraszt leány a kenyér-dagasztás
 s jó főzés helyett ilyen finom munkára taníttatik,
 mely káros befolyással szokott lenni a parasztesa-
 ládra.) Főzőkanál helyett legyezővel sétálgatnak a
 konyhában, s ha esetleg anyjukat kell helyettesíte-
 niük, megsáfrányozzák a húst, minek előtte a serpe-
 nyőbe tették volna.

Bibliai olvasmányok helyett erkölcsrontó regé-
 nyekkel kedveskedik leányaiknak.

Hát a mosás, varrás, fehérnemű szabás, a zöld-
 séges kertben való ásás, ültetés, kapáláshoz miként
 nevelik egyes mamák kedves leányaikat? Budapestre
 kell küldeni őket, mert hát a picike nem tud szabni,
 mosni, ah finomnak a kezezkék s nehogy a finom bőr
 lekopjék, szintén valami nagy városba kell küldeni.
 Van tehát mi csodálni való, miszerint ily nevelés
 mellett számos férfi inkább aglegény marad, sem
 hogy míg a folt varrásáért is nagy városba küldje
 ruháját, mit tennie is kell, mert a mama csak pipe-
 réhez stb. szoktatja leányát, nincs kedve dolgozni, de
 ha volna is, nem tud.

Valóban nem csodálom ily körülmények közt
 egyesek megjegyzését: inkább aglegény maradok,
 semhogy nyakamra jármot vegyek.

Töltekek függ csak kedves mamák az ország jö-
 vője s boldogsága, mert már a nemzetek nagy apostola
 így mondja: „A jó nő képes a legrosszabb férfit is jó
 útra terelni, ellenben a rossz nő még a legvallásosabb
 férfit is tönkre teszi.” Korunk egy nagy bölcselője
 azt mondja, hogy: „Ha a világot megjavítani akarjá-
 tok, adjátok az emberiségnek jó anyákat.”

Adai B.

Hírek.

Palánkáról írják: Gromon Dezső honvé-
 delmi miniszter, államtitkár és országgy. képviselő úr
 ömeltősége a palánkai önkéntes tűzoltó-egylet által
 f. é. október hó 10. és 11-én rendezendő nagy népiün-
 nepélyre Palánkára lejön.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság Kovács
 Dénes IV. oszt. zombori m. kir. adótitkárát hasonló
 minőségben a szegedi m. kir. adóhivatalhoz áthelyezte;
 Poppovits István zombori V. oszt. adótitkárát IV. oszt.
 m. kir. adótitkár végleges minőségben nevezte ki.

Polyakovits Alajos szabadkai tanárt a szőlő-
 kiállítás z-ürje kiállítási nagy érremmel tüntette ki.
A zentai kir. járásbírósnál joggyakornoki,
 aljárásbírói és segédtelekönnyvezetői állás négy hét
 alatt betöltendő.

A m. kir. kúria határozata értelmében a köz-
 igazgatási gyakornok nem lehet ügyvédjelölt.

A szabadkai katolikus legényegylet elnöke-
 nek, Mamuzsits Mátyásnak, a szt. Teréz egyház plébá-
 nossá történt megválasztása alkalmával, fáklyásme-
 netet rendezett.

Moholyon október közepén nyitattik meg a
 kis műzsák szellemi hasznára az óvoda és az I-ső
 vegyes osztálynak szakértelemmel berendezett, a
 célnak teljesen megfelelőleg felszerelt ujonnan épült
 gyönyörű tanterme.

A magyarországi pénzügyi pénzügyi országos
 értekezletén megyénkbeli a következők pénzügyi
 képviselői vettek részt: Ada-moholyi egyesület takar-
 ékpenztár: Ömer Lipót. Ada-moholyi hitelintézet:
 Engelmann Adolf, Hirschenhauser Mór, Geiger Bern-
 náth. Bácsalmási takarékpénztár: Rosenberg Adolf.
 Bajai kereskedelmi és iparbank: Weidinger Salamon.
 Ó- és új-sóóvíi takarékpénztár: Lospold Jakab. Sza-
 badkai általános takarékpénztár: Gyelmis Gerő és
 Békeffy Gyula. Szabadkai takarékpénztár és népbank:
 dr. Gula György. Sztanisicsi takarékpénztár: dr. Of-
 fenheimer Vilmos. Torzai takarékpénztár: Löbl Rudolf,
 Löbl Zsigmond, Lotz Keresztély, Hamel Adolf. Zentai
 takarékpénztár: Mihákovits István. Zentai általános
 takarékpénztár: Lukácsévits Ignác. Zentavidéki takar-
 ékpenztár: Horovitz Bertalan.

Az október hó 5-én megnyitandó nemzet-
 közeli lókiállításra megyénkbeli br. Rédl Béla kelebai
 ménéséből 5 darab lovat és bajsai Vojnits Sándor
 szabadkai ménéséből 6 darab angol félvér állítottak ki.

Moholy nagyközség összes tanítóit, kik az országos kiállítás tanügyi tárgyak tanulmányozása végett a jövő hét folyamán utaznak fel, pénzsegélyvel látta el.

A szerb egyházi kongresszus szept. 27-én tartott ülésén a liberálisok felirati javaslatát fogadták el, mely enyhe sérelem alakjában, csupán egy bekezdésben említi föl Angyelic patriarká kinevezését. A liberálisok azt hiszik, hogy a király eltöri a patriarkára vonatkozó tételnek így megállapított szövegét. A Dimitrievics orsz. képviselő által szerkesztett felirati javaslat igen terjedelmes okmány. Váolja az utóbbi évek alatt a szerb egyházi téren előfordult eseményeket; a kormány ellen a sérelem hosszú sorát adja elő s azt fejtegeti, hogy a kormány akadályozta a kongresszus működését; különösen kiemeli Ivacsovic nyugdíjaztatását, egy adminisztrator kiküldését és Angyelicnek a kisebbség jelöltjének patriarkává való kinevezését. Az utóbbira nézve a felirat megjegyzi, hogy a patriarká személye iránt hiányzik a bizalom és ő véle nem lehet a kongresszusnak sikeres működése. A felirat kéri a megsértett autonómia helyreállítását. Eredetileg a felirat szövege sokkal élesebb volt, csak Subotic, Kaszapinovic, Vucesic és Gyorgyovic képviselőknek makacs küzdelme után sikerült kivinni, hogy a felirati javaslat erősebb kitételei enyhíthessenek. A felirat kérelmi részének homályossága, némileg szándékos és úgy látszik, hogy ezáltal a patriarká nyugdíjaztatásának óhaját leplezték. A feliratot egy tizenöt tagból álló bizottsághoz utasítják s a teljes ülésben alkalmasint en bloc elfogadják. A radikálisok táborában nagy az izgatottság e nem várt fordulat miatt; remélik azonban, hogy akciójukat még megerősíthetik. Ha mérvadó oldalról nem tesznek kifogást a felirat mostani formája ellen, egy a kongresszusban alkalmasint vita nélkül elfogadják. Azután azonnal egy kongresszusi bizottságot választanak, mely a kongresszus elé terjesztendő javaslatokat dolgozza ki, a kongresszus pedig bizonytalan időre elhalasztja. Az esetben azonban, ha mérvadó oldalról a felirat tartalmát elfogadhatatlannak találnák, a kongresszust feloszlatták.

Az országos erdészeti egyesület m. hó 27-én tartott közgyűlésén Szabadka városát Kulnesics József városi főjegyző képviselte.

Ujhelyi Ágoston moholyi r. k. plébános október hó 4-én tartja beiktatási ünnepélyét.

Szenttamásról írják: Szenttamás hirneves községe még járása volt, elfogyhatlan pénzömegeiről volt nevezetes. Most pedig, mikor beláthatatlan kataszter tenger hullámzó országúrrá volt járásán, nem több, mint tehetetlen koldus! A legszerényebb fizetésű hivatalnokoknak nem képes eleget tenni. Így például már minden egyes tanítónak 300 frt hátralekös fizetéssel tartozik. Nyugtáinkat 50% leengedés nélkül nem veszi meg senki. Takarékpénztárból nem vehetünk fel kölcsönt fedezésére egy krajcárt sem, mert nincs ki értünk ily rendes fizetés mellett kezdeni merne, ne hogy a „kezes fizess” beteljesüljön. Egymásért meg nem kezeshetünk, mintán váltóképek nem vagyunk. Hanem azért csak lelkesüljön a szegény néptanító magasztos célú pályájáért, legyen kitartó, ne csüggedjen az emberiség boldogításában még akkor sem, ha ez az emberiség éhhalállal fenyegeti is. Beadtuk már alázatos esedezsünket a megillető hatósághoz, nyomorúságunkon segitendő s most csak az intézkedési remény táplál bennünket. De ha még ott sem segítenek bajunkon hamarjában, akkor mi elmondhatjuk egymásnak, hogy:

Tanítónak születni, áldd érte sorsodat,
Tanítónak születni — bolond egy gondolat — r. l.
Bogisich István, Zenta város aljegyzője, derek földink, életének 27-ik évében szeptember hó 25-én tüdővészben elhunyt. Benne egy nagy reményekre jogosító tehetséget vesztett városunk, kire még nagy feladat várt, ki előtt egy szép jövő, egy fényes pálya állott. Elhunytát mélyen fájlatja mindaz, aki a közügyek egy-egy jeles harcosának elvesztésében a haza egy-egy fáklavívójét látja letűnni. Szegény pór szülék gyermeke, kik szegénységük dacára önfeláldozólag iskoláztatták. Fáradozásukat meg is jutalmazta példás magaviseletével és ernyedetlen szorgalmával; az osztályban mindig ő volt az első eminens, érettségi vizsgálatát is kitüntetéssel tette le. Jogi tanulmányait a Falcione-féle ösztöndíjon szintén jó sikerrel végezte. Tanulmányai befejeztével Zenta város választotta meg aljegyzőjének. Innen alig egy hónap előtt hazajött — meghalni. Béke lebegjen porai felett!

Arverések. Rajnovits István zombori lakos ingatl. dec. 2. — Szecsusjzky Koszta és trs. zombori l. ingatl. dec. 28. — Terzin Simon zombori l. ingatl. dec. 2. — Ribarov szül. Janyatovits Toda zombori l. ingatl. dec. 7. — Özv. Paraszkievits szül. Misics Éva zombori l. ingatl. nov. 23. — Mirkov Pávó és társai ó-sztopári l. ingatl. nov. 30. — Mandics (Kardos) István ns.-militicsi l. ingatl. dec. 1. — Brasnár Milos zombori l. ingatl. dec. 1. — Lukits Márton zombori l. ingatl. dec. 1. — Gruics Tosa sztanicsi l. ingatl. dec. 7. — Kaufmann Simon örök. és Kaufmann Hani zombori l. 53500 frtra b. ingatl. dec. 30.

A belügyminiszteriumban, a napokban Tisza miniszterelnök elnöke alatt enquete-ülés tartott, a melyben a községek szervezéséről szóló (1871-iki XVIII. t. c.) törvénynek módosítását célzó, 164 paragraffussal bíró törvényjavaslat végig tárgyalatott. E javaslat, mely a községek szervezéséről egyéges törvényes intézkedésre céloz s e szerint tehat valamennyi eddigi erre vonatkozó törvényt érvényen kívül fogja helyezni, a nagy számmal megjelent főispánok, polgármesterek és a belügyminiszterium szakközegei által beható tanácskozás alá vétetett és esékély módosításokkal jóváhagyatott. Az enquete legközelebb tartandó második ülésében a törvényhatóságok szervezéséről szóló (1870. XLII. t. c.) törvény változtatását célzó törvényjavaslat kerül tárgyalásra, a mely törvényjavaslat pedig magában foglalja a törvényhatóságokra vonatkozó törvények teljes kodifikációját.

Az országos kataszteri földadó-munkálatok teljesen befejezést nyertek. A kimutatásból kitűnik, hogy az egyéni felszólalások előtt 1883. évben kontemplált 155 812,326 frt tiszta jövedelem az egyéni felszólalások folytán 3.984,795 frttal apadt és így az 151.827,531 frtot tesz, miből levonva még az 1875.

VII. t. c. 6 § a és 1881. XLII. t. c. 7. §-a értelmében földadó alapját nem tevő és összesen 5.575,285 frtban elfogadott összeget, a földadó alapját tevő összes tisztajövedelem tesz 146 252,246 frtot. Az országos földadó bizottság így fejezi be jelentését: Kétségtelen, hogy a visszabályozó társulatok likvidációi és különösen az egyéni felszólalások folytán keletkezett fent kimutatott tiszta jövedelmi apadás a 37.000,000 forintban kontingentált földadó és földterhermentesítési pótléknál az eddig alkalmazott 25⁰⁰/₁₀₀ kulcsnak némi telemelését vonná maga után, ez ellen azonban a hetes küldöttség aggályát f-jezi ki, mert szemben azzal, hogy törvény szerint a tarifát az 1865—1875. évi átlagárak szerint állapította meg az orsz. bizottság, melyek ma már le nem szállíthatók; tekintettel továbbá a mezei gazdaság által előállított összes gazdasági termékek jelenlegi árnyaltására, melyek a földbirtokra már is válságossá lettek és a külföldi vámpolitika által még válságosabbá lehetnek: a földadó és földterhermentesítési pótlék kivetésénél ma alkalmazott 25⁰⁰/₁₀₀ adókulcsnak felemelését annál kevésbé tartja lehetőségre, mert ez a földbirtok hozamát oly túlzottan terelné, hogy az a föld tökéjét is megtámadhatná, ugyanazért felkéri az országos bizottság nagyméltóságu elnökét, mint Magyarország pénzügyminiszterét, hogy az 1881. évi XL. t. c. 2. § a értelmében most már a törvényhozás elé és annak megállapítása alá terjesztendő földadó és földterhermentesítési pótlék-adó százelékát, a földbirtok mai hozamainak megfelelőleg akkép méltóztassék törvényjavaslatában a törvényhozásnak betérjeszteni, hogy a föld jövedelmére kivendó adó esőkéntessék, de mindenesetre viselhető és a mai viszonyoknak megfelelő legyen.

Egyházzévdnökségi gyűlés tartottott esütörtökön, melyen a kalocsai bíbornok-érsek tudomással veszi az apáca zárda fenntartási hiányának mikénti pótlásáról szóló ajánlatot. Így valabára az egyházzévdnökség csakugyan kimondhatja a régóta vajudó eredményt: kath. magyar nőnevelésünk biztosítva van. Ezen határozatból kifolyólag az építésnek a szerződés óta, napokhoz képest, a terminus meghosszabbított s melléje Gergurov Milán városi mérnök rendeltetett építési ellenőrnek.

A kultuszminiszterium a Falcione-ösztöndíjra felterjesztett két ifju közül egyiket sem erősítette meg s a tanácsot új pótló jelentésselre hívta föl.

Vásárok a megyében október hóban: Adán 25-én. — Apatinban 21-én. — Bácsban Demeter napján. — Baracsán 20-án. — Csuroghon 6-át megelőző vasárnap és hétfőn. — Jankovácson 25-én. — Kátyán Teréz napot magában foglaló hét hétfőjén. — Kerynyán 4-én. — Kulán 15-ét megelőző vasárnap és hétfőn. — Nemes Militicsen 20-án. — Ó Bacsán 17-ét megelőző vasárnap. — Német Palánkán első hétfőn. — Pivnicán 23-án. — Szabadkán 27-ét megelőző vasárnapot szedáig. — Titelen 20-án. — Ujvidéken 29-én.

Dr. Pavlovits Jenő, volt megyei árvászeki ülnök, letette az ügyvédi szigorlatot s városunkban fog irodát nyitni.

Bulkeszen egy Umstadt nevű egyénnel hamis ötförintosokat találtak s emiatt vád alá helyezték.

Dr. Tatity Milutin újvidéki törvényszéki bíró kir. táblai pótbíróvá nevezettet ki.

Értesítés. A helybeli főgymnasiumnak október 4-re szóló ünnepélye, érdemes igazgatójának hirtelen beállott betegségé következtében, elmarad.

Nagy port vert föl a lapokban lapunknak egy hirdetés, mely szerint az adai aljegyzőségre csak szerbek pályázhatnak. E följajdulások a helyi viszonyok iránt való tájékozatlanságból erednek. Ugyanis a volt distriktus községeiben — mint máshol sehol — régi hagyományból folyólag emberi emlékezet óta két jegyző volt, egy magyar és szerb, valamint hogy a lakosok is vegyes ajkúak. Egy utóbbi időben kelt jogerős megyei határozat folytán többé két jegyző nem választatik, hanem a régi uzushoz képest méltányosságból a községi közigazgatásban egy aljegyző helye a szerbeknek meghagyatott. Reméljük ezen föllágitás után tudomásul veszik a méltányos intézkedést éppen azok, akik politikából és elméletben folyton a nemzetiségeket akarják megmenteni; de ha ez a prakszisban valósággal megtörténik, elvükkel ellenkező hurokat pengetnek.

Tegnap délután 4 órakor esküdött örök hűséget Lovászy Aranka kisasszonynak, megyénk egyik ismert szépének, művészi diletánsunknak, Medveczky budapesti kiállításai mérnök.

Belt Sebestyén helybeli gőzmalomnak fia, Ferenc, ki a kereskedelmi akadémia jeles elvégzése után a legelső budapesti nagy malmokban gyakornokoskodott s helyben is a szelencei gőzmalom két évig sikeresen vezette, világot próbálandó, júliusban kiment Amerikába s ott jelenleg Crookston városában (Minnesota állam, Éjszakamerika) mint technikai vezető van egy nagy részvény-malomban alkalmazva.

Rendőri hírek.

Csovcics Iván, ki Pusztakunbaján br. Rudics József gazdaságánál mint lovász szolgált, mult hó 7-én minden bejelentés nélkül helyét elhagyva, — ismeretlen helyre távozott. 14 éves, r. kath., testalkata közép, korára nézve elég erős, haja fekete, orra rendes, szája arányos, szeméi feketék, szakállja nincs, fogai épek, különös ismertető jele: arcbőre feketés, piros orcákkal, ruházata kékes csikos mosó kabát és ilyen pantallon nadrág, vörös csikos mosó mellény s urias kalap.

Radukin Milos kátyi lakos kárára mult hó 11-én éjjel záratlan istállójából a következő leírásu lovat lopták el ismeretlen tettesek és pedig: egy 3 éves, pej szőrű, kanca, h. bal c. A bélyeg 125 frt, a másik egy 2 éves, pej szőrű, kanca, h. bal c. A bélyeg 125 frt, a harmadik egy 5 hónapos, pej szőrű, csödör csikót 25 forint értékben. Továbbá f. hó 13-án virradóra Kulván Tódor és Vadimir Erity alsó-kovili lakosoktól előbbi kárára egy 8 éves, sötét pej, bal szemére vak, 40 frt, utóbbi kárára egy 3 éves, sötét pej, jegy- és bélyegtelen, 40 frt értékű lovakat a községi legelőről ismeretlen tettesek elloptak.

Siskovics Tamás almási földbirtokostól m. hó 17-én éjjel 5 db. kost elloptak, ismertető jeleik fehér szőrűek, jobb fülük behasitva, bal fülük pedig középtájón mindkét felől behasitva.

Verbaski Dávid és Pasity Bogdán alsó-kovili lakosok kárára augusztus hó 28-án éjjel a rétről, előbbi tulajdonát képező egy sötét pej, paripa, 10 éves, bal farán B bélyegű 20 forint értékű, utóbbi tulajdonát képező egy 3 éves, almaszürke, kanca, jegy- és bélyegtelen 50 frt értékű lovakat továbbá Popov Jesta felsó-kovili lakos kárára f. hó 4-én éjjel a rétről 2 drb lovat ismeretlen tettesek és pedig egy sárga paripa bal füle hasított, 11 éves, a másik egy pej szőrű, bal farán D. bélyegű 100 frt é. lovat elloptak.

Szűcs Mihály kucurai lakos kárára szept. 16-ára virradóra záratlan istállójából egy 3 éves sötétszürke paripát, első jobb lábára kesely, 200 frt ért. egy sötét pej kancát, 6 éves, homlokán kis csillaggal, h. jobb combján K. U. bélyeggel 130 frt ért. egy világos pej kancát, 7 éves 140 frt ért. és egy 7 hónapos, világos pej csödör csikót, ismeretlen tettesek elloptak.

Hoffman Pál cservenkai lakos kárára szept. 17-én virradóra szobája ablakának betörése után ismeretlen tettesek elloptak: 14 drb fehér huzatu vánkost 126 frt, 3 drb fehér huzatu dunnát 52 frt, 3 darab derekaljat piros csikkal 49 frt 80 kr, 2 piros rózsás posztó ágysterítőt 20 frt és 10 pár különféle harisnyát 10 frt értékben.

Horváth Pál hegyesi lakostól f. évi szept. 17-én egy 9 éves, bélyeg és jegynélküli, sötétpaj paripát, egy 13 éves, kulás, h. b. E. bélyegű kancát és egy 2 éves, világospej csödör csikót, baloldalan a lágyéknál diónagyságu huskinövés látható, elloptak.

Marberger Salamon feketehegyi lakostól m. hó 17-én egy 3 éves, fekete csödör, egy 6 éves, világospej, S H bélyegű kancát és egy 4 éves, világospej, hátulsó lábain kesely, S M bélyegű lovat, az álla alatt folyó dagauat és négy lóra való számszámot elloptak.

Váczai János jankováci lakos kárára m. hó 13—14. közti éjjel a legelőről ismeretlen tettesek egy fekete kancát, 9 éves, h. b. c. T P bélyegű, ért. 101 frt, és egy sötétpaj kancát, 4 éves, jegy és bélyegtelen, ért. 101 frt, elloptak.

Antunovits Ferenc almási lakosnak szept. 16—17. közti éjjel istállójából egy 5 éves, sárga kanca, hóka, h. b. lábára kesely, bélyegtelen lovat, az udvaron volt zöldre festett, vastengelyű kosival s az istállóban volt számszámmal együtt, ismeretlen tettesek ellopták.

Jatits Lyubomir obrováci lakos nevére az obrováci jegyző által kiállított egy 3 éves pej, csillagos, bélyeg nélküli kanca lóról szóló lólevel elveszett.

Prodanovics Lyubica ó-becsei lakosné, cseledkőnyvét elvesztette.

O-Kér községben szept. 20-án Popov Trifuntól egy pej kanca, hátul jobbról III. bélyeggel; Stég Gyógytól egy fekete 3 éves kanca, jegy és bélyeg nélkül és Schneider Krisztiántól egy világospej kanca, bélyegtelen, csillaggal és egyik szemére vak, járat hiánya miatt elkoboztatott. Esetleges árverésük okt. 20-án Ujvidéken a szolgabírósnál.

Cserovszki János csebi lakos egy közép nagyságu, fekete szemű, hátulsó ballában C S bélyegű 11 éves kanca lováról szóló járlatát elvesztette.

ELŐFIZTÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“

VIII. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvmodjába küldendők

Zentai dolgok.

Zenta, 1885. évi szeptember hó 26.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó évi szeptember hó 25-ike örökké emlékezetes nap leend Zenta városára, de nemcsak Zenta város mint erkölcsi testületre, hanem — tekintve, hogy városunk képviselő testülete köztudomásulag két pártra, úgy mint „tanácsai” (kormány) és „ellenzéki” (függetlenségi) van oszolva — mindkét pártra. Az egyik és ezt lelkiismeretre állíthatom — a civilizáltabb büszkén mondhatja, hogy ezen 25-ike az igazság, az elismerés, a bizalom napja, míg a másik az úgynevezett szabadelvű (?) ellenzéki párt egymással kezest szorítva sóhajtvá ismételtgeti „meghalt Mátyás király — oda az igazság”.

Ezen látszólagos ellentét megmagyarázatára álljanak itt a 25-iki események.

Már hetek, nem, hónapok óta rebesgetik azt, hogy a mostani tanács lejártá magát, közközltségnek nézünk elébe, hogy a költségtetés tárgyalásakor a tanács meg fog bujni stb. — Tegnap 25-ike volt és mi történt? Nem hogy a tanács megbukott, hanem ellenkezőleg oly fényesen győzött, mint már évek óta nem, hogy közközltséget hozott javaslatba, hanem dacára, hogy a bevételi előirányzatot jóval lejjebb — a kiadásit pedig új állások szervezése folytán feljebb emelte, mégis közközltség nélkül 900 frton felüli pénzmaradvány tüntettetett ki.

Fájt is ez rendkívül a t. ellenzéki pártnak, se-hogy se akartak abba nyugodni, hogy a tanács „mumus” nélkül képes kiadásait fedezni. Volt is „dikió”, „lamentáció”, bejelentett „apelláció” quantum satis, hallottunk ékes és nem „ékes” szólásokat, volt gyanúsítás, rágalmozás stb. na de maradjunk szépen sorban; tehat:

Gombos polgármester a gyűlést megnyitván, az szép simán folyt mindaddig, míg elnök a jelenlévőket időközben jelenti, hogy hála az égnek a város el nem égett, kolera vagy egyéb járvány nincs, az egészségi állapot úgy ember, mint állatoknál kielégítő stb. Következett az első „durranás”, a pénztári jelentés a pénztárak állagairól. Ez egy kissé hosszadalmas lévén, elnök annak telovásását Branovácski Ignác Zenta város mély tudományu (?) és pártatlan (!) előadásu számvevőjére bízta, ki is azt úgy mint a helyzet meg kívánta, kissé rezgő, de azért elég érthetően telovás ván, miután hozzá szólani — legalább úgy látszott — senki sem akart, ő maga — mint mondá — teljes megilletődéssel kénytelen pár szerény megjegyzést kockáztatni az irányban, hogy a jelentés az ő kíván ságával nem egészen „stimmel”, hogy az a valóságnak meg nem felel, szóval magyarul kimondva a jelentés „hamis”. Ezen kijelentést halotti csend követé, de csak addig, míg az ellenzék vezérferfiái (Kozits, Flesch Józsa és még néhány nyughatatlan polgártárs) szám vevő ur ezen enunciacióját meg nem éljenezte. — Nem éljenezett ám Mikosevits képviselő, ő kijelenti, hogy ezen állítás oly súlyos vádat képez, hogy ő követeli az azonnali vizsgálatot, ha a pénztári tisztviselők ha mis jelentést adtak be, akkor nyomban függesztesse nek fel, indítványozza, hogy rögtön választassék egy bizottság és ennek eljárásig a gyűlés függesztessék fel. A pénztári tisztviselők számvevő állítása ellen tiltakoztak és szintén azonnali vizsgálatot követeltek, kivált az ellenőr hatalmasan kikelt, de biz szavaiból Kozits uron kívül senki mit sem értett, ez pedig csak annyit, hogy „a számvevő rágalmaz, gyanusit, hazud ik” stb. kérem az esetben — ha a bizottság jelentése reánk nézve kedvező lesz — ezen szavaimat jegyző könyvbe vétetni.

Az ellenzék szónoka (Kozits) azon megjegyzést teszi, hogy a bizottság azonnali kiküldetése felesleges, „minek a meggyőződés”, tegyünk úgy, miként egyik kebelbarátom szokott tenni, t. i. az „ferliben” rendesen „blind” tesz és csak aztán győződik meg arról, mi a „majzi”, — hát inkább higgyük el hogy a jelen tés hamis, majd annak idejében a becsületükben megtámadott tisztviselők igazoltnak fognak stb.

Elnök szintén az azonnali vizsgálatot pártolván, az ügyet szavazás alá bocsájtja, minek következmé nye gyanánt az azonnali vizsgálat nagy többséggel mondatott ki és a bizottságba Zsarkó elnöke alatt Mester, Deutsch Lajos, Radovánovits, Deutsch Far kas, Kuthy és Czehe igazgatók, végre Burány Péter megválasztván, az ülés d. u. 3 óráig felfüggesztetett.

D. u. 3 órakor a bizottság jelenti, hogy a pénz tári jelentés szóról-szóra, betűről-betűre való, a köny vekek egyez és hogy tapasztaltattott, miszerint a szám vevő állítása valótlán. Mondottak még többet „szab ályrendelet elégtelensége” „számvevő hanyagságáról” sat, de ez nem tartozik ide és így csak annyit jel zek, hogy a jelentés hatalmas éljenzés mellett egy hangulag — felszólalás nélkül tudomásul vétetvén, az ellenzék — számvevő támogatás dacára — csütö san kudarcot vallott.

A tárgysorozat 2., 3., 4., 5. és 6. pontjairól em litést tenni felesleges. A 7. tárgynál az 1886. évi költségvetés tárgyalásánál Kozics képviselő szokott unalmas modorban kifejti „hogy városunk beteg, hal doklik, végpusztulásnak néz elébe” és több ily borzasztó dolgok felemlítése után, mely 4 órától 6-ig tartott, áttér a tulajdoni tárgyra (hála Istennek) és indítványozza, hogy a költségvetés ne is tárgyalas sák, ez felesleges, mert maga a számvevő is adott be erre észrevételt, hogy 24 kros közkölttség kell, azonkívül meg azt jelenti, hogy már az idén 86 ezer forintos deficit lesz. Indítványozza tovább, hogy a tárgyalás addig halasz tassék el, míg ők a kasszát megtekintik „belülről” (p. p.) vagy legalább is addig, míg ők uralomra jut nak, majd ők megmutatják, hogy nem 24, hanem leg alább is 48 kr. közkölttség kell (elhiszem!). Gombos előadja, hogy nem is a számvevő előírányzatát, ha nem a tanács által kidolgozott költségvetést kívánja tárgyaltni, már pedig ott közköltsegről szó sincs. Zsarkó, Mikosevits szintén az azonnali tárgyalást ki vánják és így elnök a kérdést szavazás alá bocsájt ván, az ellenzék nagy többséggel legyőzetett (már megint?) és így a költségvetés elfogadtatván, annál is inkább, mert az ellenzék az érvelésből kifogy ván, az egyes tételre hozzá sem szólott és így közköltsegi „mumus” nem lett (kár!). Hosszadalmas lenne itt a költségvetés egyes tételeire kiterjeszkedni, de ha t. szerkesztő ur részemre b. lapjában tért nyit, legközelebb erre vonatkozólag bátor leszek pár szak szerű észrevételt tenni.

Midőn még megemlítem, hogy a város pénzkeze lésének megvizsgálására kiküldendő bizottság Mikose vits indítványára mindkét párt vezérferfiából vegyest összeállítva (Kozits csupa ellenzékít ajánlott, hogy an nál szabadabb legyen a vásár) lett megválasztva, je len cikkben befejezésül átterek Branovácski számvevő által 86 ezer frt deficitről tett jelentés érdemleges bírálatára és talán sikerül azt — némi részben meg cáfolnom.

A számvevő jelentést tesz (lásd Zntai Ellenőr 37. számát) a tanáchoz, mert csak a hatatlan (?) szá mítása szerint az 1885. év 85,962 frt 94 kr. deficit tel fog végződni. — Csalhatatlan(?) számitása ekként szól: 1. f. é. végéig kiadásokból meg fog takarítottatni 93 frt. 2. valószini (!) többlet kiadás lesz 12,045 frt 50 kr. és így hiány 11,952 frt 80 kr. (talán csak 50 kr.) — Bevétel többlet 4156 frt 92 kr., ellenben kevesebb bevétel 27,106 frt 46 kr. és így a pénzár a) kiadás többlet 11,952 frt 50 kr., b) bevételi ke veslet 22,949 frt 54 kr., összesen 34,902 frt 4 kr. biztos (l. 2-ik pont alatt valószínű, itt meg biztos) hiánynak néz elé. Mult évben kölcsönös vétetett 30,000 frt, melyből 4608 frt 50 kr. törlesztetett, van még 25,391 frt 50 kr. tartozás, ha ezt hozzáadjuk a fenti hiányhoz, akkor az év végével a hiány 60,293 frt 54 kr-ra emelkedik.

Folyó év augusztus 1-én megint 25,669 frt 40 kr. vétetett fel. Ezen utóbbi tartozás a házipénztárból akként fog fedeztetni, hogy a jövedelemből a) esárdai muútvállalat által 25,669 frt 40 kr. fizettetik. Ebből folyólag a legalkusabb ember is belátja, miszerint

közpénztárunk f. é. végével 85,962 frt 94 kr. hiány nyal fog szerepelni. Eddig a jelentés.

Nem hozzám tartozik ugyan, de mégis megki sérlem ezen bizonyos (?) deficitet leszállítani, meg jegyzem, hogy a felhozandó adatok pontos ságáért felelek és csak pár adatot közlök itt, mert nem szándékom a tanács számadását előre is kikürtölni, ezt is csak azért teszem, hogy a közönség némileg tájékozva legyen ezen deficit valódi sága (?) felül.

Tehát. A) Megtakarítás. A számvevő 93 frtot ta takarít meg a kiadásoknál. én majd bátor leszek (is metlem csak egy pár adat) 9200 frtot megtaka ritani és pedig megtakarítok:

1. Tóparti iskola építésénél 2000 frtot. 2. Felső hegyi iskola építésénél 1200 frtot. 3. Pollák Henrik féle iskola építésénél 4000 frtot. Ezeket azért tak a ritom meg, mert a jelentés 31-én kelt, már pedig szeptember hóban nem igen szokás építeni kezdeni. Végre megtakarítok a gimnázium felszerelésnél 2000 frtot, mert ott a tanítás ma már nagyban folyik és a szükségesebb eszközök beszerzése csak 500 frt körül került, ha még e 4 óra 500 frtot ajánlok, úgy sokat teszek, tehát 3000 frtból 1000 frtot le, marad 2000 frt és így 7200 meg 2000 frt ez 9200 frt megta karítás.

B. 30 ezer frtos kölcsön. Ebből megint leszállí tok 20,731 frt 21 kr., mert ezen összeggel nem Zenta város (erkölcsi testület), hanem egyesek tartoznak és a bef.etés iránt már köz.ig. végrehajtás útján az intéz külés megtéve van Tartoznak pedig. Orom alatti vilacsapolásért a) Ada város 6500 frt, b) zentai egyes lakosok 5676 frt, c) az utak árkolásért az utak mentén elterülő földek birtokosai aránylagosan felosztva 3550 frt 40 kr., d) piaci járdákért egye sek 5004 frttal. Ha ezen összegeket összeadjuk, meg van a 20,731 frt 2 kr.

C) A 25,669 frt 40 krt leszállítom 7955 frt 6 kr-ra és pedig, mert: a) esárdai muútra szeptember 1-éig ezen összegből kiírtetett 10,731 frt 70 kr., b) szept. 1—15-éig ismét 3371 frt 53 kr., c) készpénzben a takarékpénztárban elhelyeztetett 3611 frt 11 kr., összesen kitesz 17,714 frt 34 kr. visszafizetés.

Most már nézzük, mit takarítok én meg és illetve mennyivel szállítom le én azt a híres 85,962 frt 94 kr. deficitet.

A) alatt kevesebb kiadásom lesz 9200 frt. B) alatt 30 ezer frtból egyesek tartoznak 20731 frt 2 kr. C) a kölcsönvett 25669 frt 40 krtól vissza fizetem szeptember 15-éig 17714 frt 34 kr., ez összesen kite szen 47645 frt 36 kr. Ezt vonjuk le a 85962 frt 92 krtól, maradna deficit 37317 frt 58 kr., tehát a csekély (!) eltérés köztem és a számvevő között po tom 47645 frt 36 kr.

Mint említettem, ezen adatok helyességéért fele lősséget válllok, sőt megvagyok győződve, hogy a má ly tudományu (???) számvevő ur segédelmével talán egy két frt több bevételt és tovább 1—2 frt ke vesebb kiadást sikerül felfedeznem, úgy hogy k e t t e n a 37317 frt 58 kr. deficitet leszállíthatjuk 20000 frtra.

Eleg baj ez bizony, hja, de a mint én Gombos polgármestert és a vezetése alatt levő tanácsot ismerem, majd sikerül nekik ezt a potom 20 ezer frtot kettőnk segédeme nélkül is fedezni és pedig úgy (ellenzék szerént), hogy most kimutatják azt papíron, később vagyis én végével pedig valóságos érepénzben. (Ez pedig az én szerény véleményem.)

Bocsánatot kérek t. szerkesztő urtól, hogy eny nyire kiterjeszkedtem, de kötelességemnek ismertem már végre-valahára ezen ügyet kissé világosabban fej tetgetni és így úgy Zenta város, valamint a megyei közönség és fenhatóságoknak is alkalmat nyujtani ma gának arról a borzasztónak híresztelt „krachról” való és igaz fogalmat alkotni. E.

A zombori e. k. esperes-kerületi tanfelügyelőségnek őszi tan. tanácsközmánya.

A zombori espereskerület f. évi szeptember hó 24-én tartotta meg főt. Goldscharek József kerületi tanfelügyelő ur elnökelete alatt Nemes-Militicsen az ősi tanítói tanácsközmányt, mely a következőleg folyt le: D. e. 1/2 10 órakor az összes egyházi, mint világi tanítók az összes Mesterek Mestere bajlekéba, a zombori földink Prokopp és Ullrich által újá díszített templomba gyűlt össze, kérendő a mindenk Alkotó ját: legkegyelmesebb malasztjának megadásáért.

A Veni Sancte ájtatos elrebege után, mit nt. Firány József otthelyi káplán végzett, következett a szent mise, mely alatt a kántori teendőket a rögtő nözött dalárda oly szivrehatólag — de Isten dicsősé gére — végzett, hogy könnyes szemekkel távoztak azon ájtatos hívek, kik a templomban voltak.

Eme szent ájtatoságok végeztével átmentünk a legnemesebb bajlekéba — az elemi leány osztályba, mely osztály a legtagasabbnak bizonyult.

Főt. esperes és ker. tanfelügyelő ur elfoglalván elnöki székét, maga is örült, hogy az összes világi tanítók megjelentek.

Mint elnök és tanferiu üdvözlő szavakkal nyi totta meg az ülést.

Tisztelt uraim! Ugy hiszem, felesleges önök előtt e mai összejövetelünk célját tolmácsolnom. Hisz önök jól tudják, hogy miért jöttünk össze. Minthogy pedig erről meg vagyok győződve, úgy csak még egy szót leszek bátor önök előtt megkockáztatni.

Az idők viszontagságai az embert sokfélekép próbálják meg, de a jó katolikus ezt mindenkoron türelemmel fogadja, mire nézve pedig maga Jézus Krisztus az ő megcáfolhatatlan, igazságos és valódi isteni tanával nekünk jó példát mutatott.

Kívánom tehát, hogy Jézus Krisztus példája legyen mindenkor önök vezérfonala és eme szövetnek világa lengje át az önök mai működését is. (Ez volna rövid kivonata a nagyszabásu elnöki beszédnek.)

Elnök ur a bevezetőt elmondva, emlékezteti a gyűlést azon nagy és úgy az egyházi, mint a világi tan ferfiak előtt elismert paedagógus hiányára, kit főtisz telendő Pálhich János személyében elvesztettünk. Saj nálattal és mély részvétellel említé fel azt, miként a meg boldogult valóban és kizárólag csakis a tanügy áldo zatául esett; mert dacára beteges és gyenge testal takának, elfogadá a közép-bácskai hivatalos iskolala togatói ingyenes, de fáradsággal összekötött hivatal,

mely hivatalának túlbuzgó végzése adta meg neki a halált is.

De nem csoda! Hisz ő tudta hogy beteg, de ez nem riasztotta őt vissza, mert tudván tudta azt, hogy e világi élet csak mulandó, de a jövő — az az örökké való. Tehát Pálhich János mitsem törődött a világi, de mulékony dicsőséggel, hanem ahhoz iparkodott jutni, ki őt és kit ő is szíve mélyéből szeretett.

Ezek elmondása után felhívja elnök ur a gyűlés tagjait, hogy megboldogult Pálhich János elhunytát, mint egy özetlen paedagógus emlékét jegyzőkönyvi leg is megörökítsék.

Eme kegyeletes indítvány a legnagyobb részvét mellet fogadtatott el.

Elnök ur eme kegyeletes szavai után az ülést megnyitottnak nyilvánítá.

Most térjünk a napirendre.

Itt legelő kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a gyűlésen összesen 49 tag vett részt és pedig 8 egyházi és 41 világi tanító; ezeken kívül még hat vendég is volt, kikről majd később fogok bővebben megemlékezni.

A tárgysorozat I. tétele a mult évi jegyzőkönyv felolvasása volt.

A jegyzőkönyv felolvasatván, mint az egyházme gyétől már jóváhagyott, a gyűlés által is elfogadtatott.

II. tárgy a mult évben beadott tételek bírala tának felolvasása.

Átalánosságban némelyek megdicsértettek, má sok pedig buzdítottak — figyelmeztetés útján — a pontosabb kidolgozásra; mi nem több mint igazságos. Tudomásul vétetett.

III. Elnök ur megemlékezik a tanítói nagygyű lés ama határozatáról, melynél fogva megboldogult Pálhich János ker. iskolálatogatónak emléksobrot óhaj tanak adakozás útján állítani.

Nagyságos és főtisztelendő Fejér Gyula zombori apát-plébános mint a bizottság elnöke, tudomására hozza a jelenlévőknek, hogy erre vonatkozólag a gyűj tőveket már az egyes plébánia hivataloknak megkü ldötte a gyűjtés foganatosítása végett; miért is kéri a t. tag urakat, sziveskedjenek adományaikat minél előbb kezéhez juttatni, hogy így a kegyelet eme örö kős emléke minél előbb felállítható lehessen. Tudu másul vétetett.

IV. Következtek a szakfelolvasások.

Esperes ur felszólítja Vidákovits Antal nemesi militicsi tanító tételének felolvasására.

Vidákovits Antal kijelenti, hogy ő az egyház megye által kidolgozásra kitűzött tételt nem dolgoz hatá ki, mivel az ő iskoláikban a Bárány-féle köny veket nem használják; hanem e helyett egy más tételt választott és dolgozott ki.

Tétele a színmesítésről van írva, melyet nyom ban fel is olvasott.

A dolgozat igen gondosan van szerkesztve, mi ből kitűnt, hogy avatott kéz műve, miért is dicséret aratott.

Vidákovits Antal után felszólított Lukich Béla zombori tanító, ki is az egyházmegye által ki tűzött tételt olvasta fel, a kitűzött tételt így hangzik:

„A kedély képzése a növendék erkölcsi állapo tának alakulására döntő befolyással lévén, soroltas sanak fel:

1. Azon legsarkalatosabb tanítási és nevelési el vekek, melyek a kedélyképzésnél mindenkor szem előtt tartandók.

2. Jelöltessenek ki a kath. népiskolák III. osz tálja számára előírt Bárány-féle olvasókönyvből azon olvasmányok és költemények, melyek a kedélyképzés tekintetéből legcélszerűbben használhatók fel s ezen olvasmányok csoportosítottassanak a szerint, a mint egyik vagy másik érzelmet fejlesztésére alkalmasak.”

Lukich ur röviden de talpraesetten oldá meg az első kérdést; csak az volt a kár, hogy az egyes, ál tala elősorolt érzelmeket körülmenyben nem magya rázta meg. A második kérdést praktikusán oldotta meg.

Kuzmics Lajos zombori tanító elismerést szava z ugyan a felolvasónak, de szerinte nemcsak az eszköz kellett volna megmutatni, hanem ennek alkatelemeit is be kellett volna mutatni és ezek után pedig a tulajdon képeni használatot is.

Ugy a felszólaló, valamint a felolvasónak elnök l esperes ur igazat ad; kiemelvén, hogy felolvasó úgy látszik azért dolgozott ily röviden, hogy az időben takarékoskodhassék. — A dolgozat különben elismeréssel fogadtatott.

Ezután Gfeller Berta zombori tanítónő olvasá fel dolgozatát. Ezen dolgozat is sikerültnek mondatott.

V. A kerületi tanfelügyelőség által egy félór ai gyakorlati fellépésül kiadott a következő tétel:

„A magyar nyelv tanítása a nem magyar ajku iskolában. Kinutatandó:

1. mikor és melyik osztályban vegye kezdetét a magyar nyelv tanítása?

2. mely fokban kell osztályonként haladni, hogy biztos eredményre számíthassunk?

3. saját osztályában hogyan kezelné az elő adást?”

E tárgyról felolvasást tartottak: Antalicz Kál mán és Schlachter Pál kernyajai és Paletás Zénó sztanisicsi tanítók.

Mindehárom dolgozat megütötte a mértéket, csak Antalicz urnak jobban kell ügyelnie a magyar kiejtésekre. Ezt a valódi baráti szeretet készzetett figyel meztetésül ide iktatni.

Hogy miként vélik ezen urak a magyar nyelv elsajátítását keresztülvihetőnek, ezt jövőre folytatjuk.

VI. A jövő évi gyűlés helyének meghatározása.

Egy kis eszmecsere után egyhangulag Bezdán mező város lett kijelölve.

Több tárgy nem lévén, elnök ur megköszönte a tisztelt tagok türelmét, ügybuzgó működését és az ülést befejeztnek nyilvánítá.

Az ülés befejezte után az egyházi tagok a plébániára mentek, a világi tanítók pedig a nagyvendég lőben sereglettek össze, fáradaimuk kipihenésére és testüknek felüdítésére.

A nagyvendéglőben a ns. militicsi tanítók társas ebédet rendeztek.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

Eppen most jelent meg és ingyen kapható

„Képes Családi Lapok“

VIII. évfolyamának
e l e s ő s z á m a.

Tartalom: Az utolsó rév. (Elbeszélés.) Tolnay Lajostól. — Erdei románc. (Költmény.) Bartók Lajostól. — Őszi este. (Tárcsa.) Sziklay Janostól. — Barababao. (Velencei történet) Tóth Belától. A boszorkány. (Theuirt André regénye.) — Az állatok erőképeessége. (Ismertető 3-2 tárcsa.) — A szobor titka. (Regény.) Tabori Roberttől.

E legszebb és legelterjedtebb szépirodalmi képes heti lap

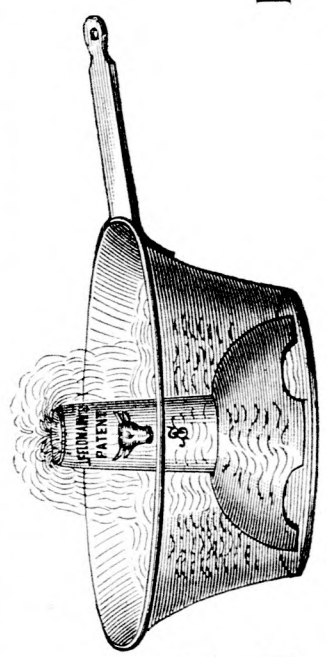
ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egy negyedévre 1 frt 50 kr., félévre 3 frt, egész évre 6 frt.

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala **Méhner Vilmos**, Budapest IV. papnövelde-utca 8.

Schreiber J. és unokaöcsesei

üveggyárosok

Budapest, váci-utca 18. (a félemeleten.)
Egyedüli készítői a cs. kir. szabadalmú tej-óvónak.

A tej felvigyázat nélkül forralható!

Tej-óvó. (szabadalmazott.)
Elkerülhetetlen minden háztartásra nézve!
Elegendő ismeretes dolog, hogy mily kellemetlen főzés közben a tej kifutása. Egy pillanatnyi vigyázatlanság elég arra, hogy a forrásban levő tej az edényből kiömölve, a kályhára süljön, s ez által föltötte viszatartó szagot árasztson szét, s kellemetlenül betöltse a konyhát, sőt a szobákat is. A cs. kir. szabadalmú tej-óvó ezen bajon tökéletesen segít. Bármily alaku edényre alkalmazható, s egy tly készlettel felszerelt edényben a tej bármily hőfok mellett is, minden felügyelet nélkül forralható, anélkül hogy valaha kifutna vagy odaszűne. Egy másik előnye a tej-óvónak az is, hogy éppen oly könnyen tisztítható, mint minden más üvegedény. De nemcsak a tej forralásánál, hanem minden más folyadék gyors bevitésénél, a hol tartani lehet a kifutást, illetve a túlfőzés-től — ezen tej-óvó sikeresen alkalmazható. A forraló-edény alakja egészen mellékes, csak az kívántatuk meg, hogy a tej-óvó alsó szélére és az edény falai között legalább 3—4 centiméter szabad tér legyen. Hogy a különböző nagyságú edényekre alkalmazhatóak legyenek, a következő számú tej-óvók találhatók:

0 számú	1 liternél kisebb tartalmu edényekre	darabja	18
1	1 és 1 1/2 liter	"	22
2	2 " 3 "	"	30
3	3 " 4 " 5 "	"	40
4	4 " 5 " 6 " 7 "	"	50
5	5 " 6 " 7 " 8 "	"	60
6	6 " 7 " 8 " 9 "	"	70
7	7 " 8 " 9 " 10 "	"	80
8	8 " 9 " 10 " 11 "	"	90
9	9 " 10 " 11 " 12 "	"	100

1885

MEGHÍVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS ALKALMASBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

V. VÁCI KÖRÜT 80. BUDAPESTEN és VÁCI KÖRÜT 63.
SAJÁT, KÜLÖN É CZÉLRE ÉPÍTETT HELYSÉGEIKBEN,
GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLITÁST
RENDEZETT BE,
melynek szíves megtekintésére az érdeklődők tisztelettel meghívóznak.

1885

10508. szám.
1885.

Árverési hirdetés.

A kis-sztapári kinstári uradalomhoz tartozó esonoplyai vendéglő és az abban gyakorolt bor- és pálinkamérési jognak az árverés napjától kezdve 1889. évi december hó 31. napjáig terjedő időre leendő bérbeadása iránt évi **2652 frt** haszonbér, mint kikiáltási ár mellett Klein Adám és neje, mint a tentebbi bértárgy ezidő szerinti bérlői kárára és veszélyére **f. évi október hó 19-én d. e. 9 órakor Apatinban** a m. kir. kinstári uradalmi ispánság hivatalos helyiségében nyilvános árverés fog tartatni. Árverezni kívánók a kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzt kötelesek letenni. A szóbeli árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók. Az ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek az apatini kinstári uradalmi ispánságnál és a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1885. évi szeptember hó 25-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnomás nem díjaztatik) 2-1

Pályázati hirdetés.

Alírott jegyző által ezennel közhírré tétetik, hogy a bácsi jegyzői irodában üresedésben levő ideiglenes irnoki állomásra 15 frt havi fizetéssel és a jegyzőnél ebéd, vacsorával egybekötött irnoki állásra a pályázat kiíratik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni szándékoznak, kérvényeiket azonnal küldjék be.

Azok, kik a magyar és német nyelven kívül a sokac nyelvet is értik, előnyben részesítettnek.

A kinevezett tartozik állását azonnal elfoglalni.

Bács, 1885. évi szeptember hó 30-án.

Artinger János,
h. jegyző.

Zombor. 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Hirdetmény.

Moholy község eiüljárósága által hivatalosan közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező

nagyvendéglő

folyó évi október hó 4-én **1000 frt** kikiáltási ár mellett **3 egymás utáni évre bérbeadni fog.** A közelebbi feltételek a községi irodába megtekinthetők. 2-2

9998. sz.
1885.

Árlejtési hirdetés.

A bogojevai kinst. urad. koresma épület istállójának 763 frt 74 krral felvett költségvetés alapján leendő helyreállítása iránt **Apatinban a m. kir. kinst. urad. ispánságnál folyó évi október hó 10-én d. e. 10 órakor** árlejtés fog tartatni. Vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy magukat 10% bánatpénzzel ellássák. Az árlejtés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez 10% bánatpénz melléklendő. Az árlejtési feltételek és költségvetés az apatini kinstári urad. ispánságnál megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. 2-2
Szeged, 1885. szeptember 21-én.

Utánnomás nem díjaztatik. **M. kir. államjóságigazgatóság.**

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt helyben atyám házában (felső-város, Flórián-utca 439. szám alatt) mint

zongorahangoló

teleg edem és a nagyérdemű közönségnek rendelkezésére állok. — Mindennemű zongorajavításokat elfogadok és jutányos árak mellett teljesítek. — Helybeli, valamint vidéki megrendeléseknek a legpontosabban megfelelni, kötelességemnek fogom ismerni.

Mely alázattal

Huk Ede,
zongorahangoló.

6-4

5827. sz.
kig. 1885.

Bács-Bodrogh megye apatini járás szolgabírója.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh megye apatini járás szolgabírósága részéről közhírré tétetik, miszerint az Ó-Sztapár községében elhalálozás folytán üresedésbe jött községi orvosi állomás betöltése céljából a választás **1885. évi október hó 30-ik** napján délelőtt 10 órakor Ó-Sztapár községében fog megtartatni.

Felhívtnak a pályázni óhajtok miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74 § és az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a értelmében és azonfelül a szerb nyelvnek szóbeli bírást igazoló okmányokkal is felszerelt kérvényeiket bezárólag **1885. évi október hó 23-ig** ezen szolgabíróságnál annál bizonyosabban nyujtsák be, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A betöltendő állomás:

1-ör. 600 frt évi készpénzfizetés.

2-ör. Szabad lakás.

3-ör. 40 kr lásogatási díj, s

4-er. 20 kr halottkémlési díjjal van javadalmazva.

Apatin, 1885. szeptember 22.

Ribiczey Béla,
szolgabíró.

3-1